

גדוד רגלים ממונע משמיד כוח מוצנח

לויט. א. צביטקוב

ללימוד השטח והאוכלוסיה באזורים המתאימים (שלעתים נמצאים במרחקים ניכרים אחד מהשני); מעבד תכניות פעולה אפשריות. בהן הוא קובע במדויק אורחות פעולה ליחידותיו (סיוורים ותצפיות, קרבת היתקלות, כיתור, מרדף), ועורך אימורים ותרגולים מתאימים עם יחידותיו.

להלן אחת הגרסאות להפעלת גדוד רגלים ממונע בתפקידי השמדת כוח טקטי מוצנח של האויב.

נניח כי גדוד חי"ר ממונע א' התמקם ביער מזרחית לאמבוק האוון בכוננות לביצוע התקפת נגד על אויב שהצליח לחדור לפנים המערך, ולהשמדת הכוח המוצנח שלו (קבוצות חבלה) (ראה מרשם).

ב־12 במאי בשעה 0700, הנחית האויב מהלומה גרעינית על גבעה 181.8; כעבור 30 דקות הצניח כוח בגודל של שתי פלוגות רובאים במגמה לתפוס את הגבעה וצומת הדרכים באיזור אמבקהאון. המג"ד קיבל פקודה להשמיד את כוח

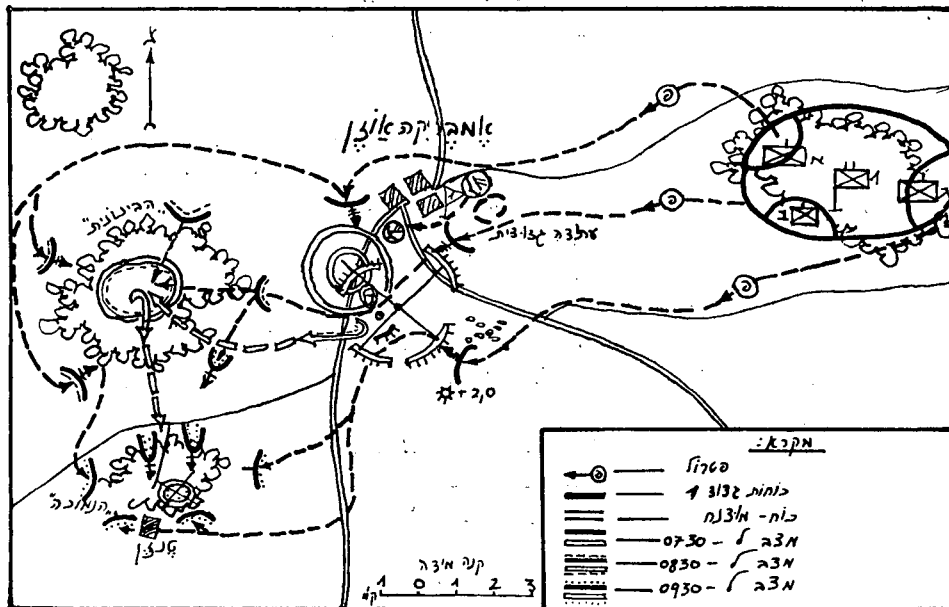
ההלכה המערבית גורסת הפעלת יחידות חבלה קטנות וכוחות מוצנחים טקטיים גדולים. השאיפה היא להשתמש בכוחות אלה למטרות מודיעין ולהשמדת כלי-נשק אטומיים, מחסני תחמושת גרעינית, מוצבי פיקוד וכן לכיבוש צומת-דרכים, גשרים ומעברות-נהר, מיצרים, רכסיהרים או שטחים חולשים והחזקתם; ונוסף לכך — שביית חיילי אויב, תפיסת מסמכים וזריעת מבוכה בעורף כוחות היריב. תפקידים אלה מוטלים בדרך-כלל, על יחידות-סיוור ויחידות-רגלים של העוצבות, וכן על יחידות מיוחדות המיועדות למשימות כאלה.

יחידות-חבלה ויחידות מוצנחות וחמושו מותנים, בדרך-כלל, במשימות המוטלות עליהן. לצרכי מודיעין, השמדת תחנות מכ"מ, מרכזי לוחמה בקטריולוגיה או חבלה בעורקי תחבורה, מופעלים על-פירוב צוותים המונים 10—6 לוחמים ואף יותר. לתקיפת יעדים חשובים יותר נחשבת למקובלת הפעלת כוח מוצנח בגודל של פלוגה עד גדוד רגלים ממונע. צוותים או יחידות אלה חמושים בעיקר בנשק אוטומטי קל

(בחלקם כלי-נשק בעלי משתיק-קול), בתותחים ל-לא-רתע ומרגמות קלות. כמרכז מצוידים הם באמצעי סיוור, קשר וחבלה. הובלתם באוויר נעשית ב-אמצעות מטוסים, הליקופטרס ודאוניס, ובים — באמצעות ספינות מהירות וקטנות וכן על-ידי צוללות. מובאת בחשבון גם האפשרות שעל הצות תוטל משימה שתצריך מעבר דרך מערך כוחות האויב ברגל או ברכב. צות-חבלה יוכל להישאר בעומק המערך גם לאחר הנסיגה של הכוחות העיקריים.

המסקנה העולה מהאמור היא, שהשמדת צוותי חבלה וכוחות מוצנחים. הנה משימה חיונית המוטלת על כל סוגי היחידות בכל החילות.

פעולות גדוד-רגלים ממונע בנושא הלחימה בכוחות מסוג זה מותנית בנתוני המודיעין שברשות המפקד על הקף הצניחה המשוערת; בכוננות היחידה לביצוע המשימה; בעצמת האויב ובמצב המבצעי הכללי. אם בקרבת-הגנה מוקצה גדוד מיוחד למשימות אלה, בונה מפקד הגדוד את תכניתו בהתאם לכך. תשומת לב מיוחדת מקדיש הוא לסיוור הקפי מתמיד,

האויב המוצנח. כיצד עליו לפעול במצב זה? מאחר שיחידתו נמצאת במקום, עומד לרשות המג"ד זמן מספיק לשיקולים בדבר אפשרות הצנחת אויב באיזור הגבעה 181.8, כלומר, נשאר לו רק לפרט ביתר דיוק את החלטותיו להטיל משימות-קרב על פקודיו בהתאם למצב שנוצר ולארגן סיוור באיזור ההצנחה. במיוחד רצוי לשלוח מיד פטרולים לאיזור הגבעה ולהטיל כהלכה את המשימות על המפקדים הכפופים לו.

על פלוגת-הרובאים א, המוגברת בתותח נ"ט, להתפרס מערבית לאמבקהאון, לתקוף את האויב במדרונות הצפוניים של הגבעה ולמנוע נסיגתו לעבר החורשה "הבינונית".

על פלוגת הרובאים ב, המוגברת בשני תותחים נ"ט, להתפרס בפאתה הדרום-מזרחית של אמבקהאון, לתקוף ולהשמיד את האויב במדרונות הצפון-מזרחיים של הגבעה.

על פלוגת הרובאים ג' (פחות מחלקה אחת), להתפרס בתחום חורש השיחים — תל 2.0+, לתקוף את האויב במדרונות הדרום-מזרחיים של הגבעה 181.8 ולמנוע נסיגתו לעבר החורשה "הנמוכה".

על מחלקת המרגמות להשמיד את אמצעי האש וכוח האדם של האויב בגבעה 181.8. היא תעשה זאת מעמדות האש הנמצאות בחורשה המשתרעת ק"מ אחד מזרחה מאמבקהאון. מחלקה מס' 3 מפלוגה ג' — עתודה. עליה להתמקם באיזור מוצב הפיקוד.

מוצב הפיקוד — בפאה הדרום-מזרחית של אמבקהאון.

האות לפתיחה בהתקפה: שלושה זיקוקים אדומים.

החלטתו של המג"ד במקרה הנדון, ואופי הוראותיו שנמסרו, מכוונים לכך שהיחידות תפנינה לאיזור הפעולה במהירות מכסימלית; יש השיבות לכך, שלאויב לא תהיה אפשרות להתבסס בשטח שנתפס על-ידו, לכן יש לתקוף אותו נמרצות משלשה כיוונים ולהשמידו.

כיצד עשויים הקרבות להתפתח?

המרחק עד איזור הצניחה הוא 8—10 ק"מ. בעזרת נגמ"שים ניתן להתגבר על מרחק זה תוך 20—15 דקות; כלומר: 25—30 דקות לאחר קבלת המשימה יותקף האויב.

נניח שבכיוון התקפתן של פלוגות ב' ו'ג' לא הצליח האויב להתבסס ופתח בנסיגה, אך התקדמותה של פלוגה א' נעצרה באש מדויקת של האויב. בהעריכו את המצב שנוצר, יכול מפקד-הגדוד להגיע למסקנה, כי האויב שואף לחפות על נסיגתו לעבר החורשה "הבינונית". דהיינו, יש לשבש את כונתו באמצעות אש-מרוכזת של המרגמות, המונחת על דרך הנסיגה, וכן באמצעות התקדמות מומרצת של היחידות. למרות זאת, הצליחו חוליות אויב בודדות להגיע אל החורשה (במקרה שלנו — עד שתי מחלקות) ובמצב שנוצר, על מפקד-הגדוד לנקוט באמצעים למיגור המוחלט של שאריות הכוח המוצנח בגבעה 181.8 ובחורשה "הבינונית". לשם כך הוא מחליט לסגור את החורשה באמצעות פלוגה א' מצד צפון-מערב, מערב ודרום-מערב, ובשיתוף פעולה עם פלוגה ב', התוקפת מכיוון מזרח, להשמיד את הצנחנים בגבעה זו. לאחר השמדת שארית כוח האויב שבגבעה 181.8 תהיה פלוגה ג' בכוננות לביצוע תמרון לעבר אותו כיוון שיהיה נתון בסכנה. מחלקת המרגמות תסייע לקרב פלוגות א' ו'ב' מעמדות-אש הממוקמות בקצהו המערבי של אמבקהאון.

החלטה זו, כקודמת, מצביעה על שאיפת מפקד-הגדוד לכיתור האויב והשמדתו. אולם קשיי תצפית ביער הפריעו למילוי משימה זו בשלמותה, וחוליות קטנות של צנחנים הצליחו להסתנו ולהמלט לעבר החורשה "נמוכה". להשמדת חוליות אלה מכון המג"ד את הפלוגות ב' ו'ג' ובעת ועונה אחת ממשיכה פלוגה א' בהשמדת צנחנים בודדים בחורשה "הבינונית".

סקרנו את האפשרות הקלה ביותר של פלוגות חי"ר ממונע, מסובך וקשה יותר לבצע משימה כזו, אם הגדוד יקבל אותה

תוך-כדי מהלך קרב, או תוך תנועה. ברשות מפקד-הגדוד יהיו רק נתונים חלקיים בלבד על האויב, ומשך הזמן לתכנון יהיה זעום. הוא ייאלץ ללמוד את המשימה, להעריך את המצב ולקבל החלטה על-סמך המפה תוך כדי תנועת יחידותיו אל איזור הפעולה, ולהטיל משימות על פקודיו באמצעות מתן הוראות קצרות, באלחוט.

בו בזמן יש לקבוע במדויק את מקום צניחת האויב, הרכבו, ומגמות אפשריות של פעולתו. רצוי לשלוח לעבר הכיוונים החשובים יותר פטרולים, ולשם סיור האזורים הנגועים ברדיר אקטיביות או פגעים כימיים אחרים — פטרולים מיוחדים. כדי לפרט את הנתונים על האויב, רצוי לעתים לשלוח לנקודות מכריעות — סיור המורכב מקצינים.

אמצעי-הקשר עם גורמי-המודיעין הם אלחוט, רצים ואותות. כדי לעקוב אחר הקבוצות המוצנחות של היריב יש לנהל תצפית תמידית.

הגדוד יוצא, בדרך כלל, לעבר איזור הפעולה בשדירות פלוגתיות או מחלקתיות, על-גבי הנגמ"שים, במכוניות, או ברגל. לפנים ולעבר האגפים נשלחים פטרולים בגודל של כיתה, למרחק של 400—600 מ'. מפקד-הגדוד ומטהו נעים עם אחת הפלוגות. היחידות שומרות בקפדנות על כיווניהן, תוך ניצול קטעים נוחים של השטח, כדי להתקרב בהסתר אל האויב, תוך שימוש באמצעים תקינים ומקומיים מאולתרים. המג"ד מעדכן את החלטותיו ומפרטן במידה שהוא מקבל נתונים נוספים על האויב. משימות הקרב של היחידות ובעיות שיתוף-הפעולה מפורטות באלחוט, ולעתים גם על-ידי מגע ישיר עם פקודיו. במיוחד מפורטים: איזור מיקום האויב; הרכבו ואורח פעולתו; כיווני התקפה (יעדים) של היחידות; אזורי-כינוס לאחר ביצוע המשימה; לוח הזמנים; משימות העתודה ואמצעי-האש הנמצאים ברשות המג"ד; אורח פעולת היחידות בשעת ההסתערות.

מפקד-הפלוגות מטילים משימות-קרב על פקודיהם עד שעת ההתקרבות לקו ההתחלה; זאת כדי לאפשר למ"מים להתמצא בענינים, לפרט כיווני התקפה ויעדיה ולמסור את המשימות למ"כים. המ"כים והמ"מים מטילים משימות-קרב ישירות בעת ההתקרבות לקו ההתפרסות להתקפה או במקומות בהם מתבצעת הירידה מהנגמ"שים. במקרה שמתקיימת פעולה כזו.

כדי להמריץ את הפעולות מוטב לתקוף תוך רכיבה על הגר-מ"שים. במקומות קשים למעבר תוקף הגדוד לאחר ירידה מהרכב בחיפוי אש של נגמ"שים, תותחים ומרגמות ועולה על האויב כשהוא יורה מהמותן, זורק רימונים ומנהל קרב פנים-אל-פנים. המקלעים המוצבים על הנגמ"שים פותחים באש על חוליות אויב המשנות עמדותיהן.

אין זה מן הנמנע, שיחידות הגדוד תימצאנה בקרבת איזור הצניחה. במקרה כזה עשוי הקרב לפרוץ כאשר האויב עדיין באויר. כאן יושמדו כלי-הטיס שלו וצנחניו בעת נחיתתם באמצעות נשק-קל.

תכליתיותה של פעולה מסוג זה מבוטאת בלקח הקרב הבא: ב-28 ביוני 1941 החליט הפיקוד הגרמני להנחית כוח מוצנח בגודל של שתי מחלקות 8 ק"מ מזרחה לטרנפול, כדי לשבש (סוף בעמ' 46)

על התרגיל, אך הפעם הצבנו מול כל חייל מטרה מסופרת ומול כל מקלעון הצבנו 2 מטרות מסופרות. הודענו לחיילים שכל אחד יורה רק למטרתו הוא. התוצאות ממש הפתיעו. אדרבא — נסו גם אתם ותיוכחו.

לסיכום

מוקדם לקבוע סופית מה מידת הצלחתה של ההדרכה במסגרת גדולה בתנאי צה"ל, כל עוד לא ראינו כיצד מפעילים החיילים שאוחזו בשיטה זו את נשקם בתרגילי-שדה מתקדמים ובמיוחד בתרגילי-אש. טרם נוכחנו מה ההשפעה של השיטה על המ"כים ועל הכיתות, וכיצד נגדל בשיטה זו מ"כים-מדריכים כאלה שיוכלו ברבות הימים ליהפך למ"מים-מדריכים בעלי אותה רמה הדרושה כדי שההדרכה תהיה באמת הדרכה טובה. בטרם אסכם רשימתי, אוסיף שתי הערות לדבריו של ס"ל שמחה ב.:

א. ענין המדריך-המקצועי ("הגאון הקטן"). מ"כ שרכש ניסיון

והבקיא בכללי ההדרכה הטובה לגבי מקצוע אחד יכול בקלות להדריך כל מקצוע אחר — לאחר שיתודרך לקראתו. ב. לגבי עזרי האימון. דבר זה תלוי בסידורים ארגוניים בלבד ואין לו קשר עם גודל מסגרת האימון. סבורני שאפשר בינתיים לסכם:

- פתיחת כל שיעור וסיומו במסגרת גדולה אפשריים ואפילו רצויים — הן בנשק והן בשדאות;
- נחיתת השלב הלימודי במסגרת גדולה — קשה יותר מאשר ביחידה קטנה;
- אפשר גם אפשר להגיע לתרגול רב במסגרות קטנות;
- האימון במסגרת גדולה מטשטש את עצמיות הכיתה, והמ"כ מאבד את מעמדו;
- כל הדברים חלים הן על אימוני נשק והן על אימוני השדאות. לבסוף שוב רוצה אני להביע תקותי שענין ההדרכה, רק במסגרות גדולות ייבדק ויגוסה שוב ושוב, בטרם תוצאנה פקודות מחייבות, שכן עלולים אנו רק להפסיד ערכים שמידת חיוניותם אינה נופלת מהמעשה החשוב של "החדרת שיטה חדשה".

גדוד-רגלים ממונע משמיד כוח-מוצנח (המשך מעמ' 20)

דות והצותים הנשארים להחזקה זמנית של השטח להבטחת הכוח הפורץ. פעולה כזו תאפשר שיבוש כונות האויב והנחיתת מהלומה עליו בקטעים החלשים יחסית.

המרדף יכול להינצר כתוצאה מתבוסה מכרעת של הכוח המוצנח בקרב-היתקלות, וכן במקרה בו הוא נסוג בכונה תחילה מהשטח החסום על-ידו או שעלה בידו לפרוץ את טבעת הכיתור. בכל מקרה שואפות יחידות הגדוד שלא לאפשר לאויב לנתק מגע ולצאת לשטח נוח בשבילו, אלא לכרתו, לפלגו ולהשמידו. משנקבע כיוון נסיגת האויב, מארגן המג"ד תצפית בעקבות פעולות האויב, קובע אזורים שאליהם צריכות יחידותיו להגיע, כדי לנתק את דרכי נסיגת האויב; המג"ד מטיל משימות מרדף והשמדת האויב במקומות הנק" בעים על-ידו. תפקיד חשוב בהשמדת כוח-מוצנח עשויים למלא הליקופטרים, שבאמצעותם נוח להנחית יחידות קטנות בדרכי הנסיגה של האויב. המרדף יבוצע תוך ניצול כל אפשרות פיסית, עד להכחדתו של האויב.

לחיסול חוליות חבלה קטנות, שמקום נחיתתן לא נקבע במדויק, יכול הגדוד לנקוט בשיטות הסיוורים האלימים. אלה סוקרים במדויק קטעי שטח בהם עלולים חבלני האויב להירי מצא. סיוור-אלימים מבוצע בכל איזור לתוד, לפי קטעים וכיוו"ג נים מתוכננים, תוך ביצוע חיפושים וסריקות על-ידי המפק"דים הממונים ותוך הטלת חסימות על הכיוונים החשובים ביותר. היחידות שהוצבו לחסימות אלה תופסות תואר-קרקע נוחים לכך, מקימות תצפית ומארגנות מערכות אש וקשר עם היחידות השכנות.

אלה הן הבעיות ודרכי הפעולה העיקריות של גדוד-רגלים ממונע בהשמדת חוליות-חבלה וכוחות טקטיים מוצנחים של היריב. יש לקחת בחשבון שבעת מילוי משימות-קרב יכולה שיטת-פעולה אחת להשתלב בשניה.

את עורף הגייסות הסובייטיים. גדוד-רגלים ג' (השייך לחטיבת-הרגלים ה-193) ביצע אותה שעה מסע-רגלי בקרבת איזור צניחת האויב. הגדוד פתח באש לעבר הצנחנים והשמיד חלק גדול של הכוח המוצנח בעודו באויר; הנותרים בחיים נישבו.

באם הצליח האויב לנחות למרות אש נ"מ, מקלעים ורובים אוטומטיים — על יחידות-הגדוד לצאת מיד להתקפה. פער לותיהן יכולות ללוש צורה של קרב-היתקלות עם אפשרות של תמרון לכיתור או מרדף.

קרב-היתקלות אפשרי בהתנגשות הגדוד עם יחידות האויב הנעות אחרי נחיתתן לאיזור הריכוז שנקבע להן. בנצלו את עדיפותו בתמרון ובאש, תוקף הגדוד הממונע מתוך תנועה את האיגוד העיקרי של האויב ומשמידו. אם הכוח המוצנח של האויב שוה או עדיף במספר, רצוי לעצור את חלקו העיקרי על-ידי חלק הכוח של הגדוד, התופס תואר-קרקע נוח ולהנחית מהלומה באגפו ועורפו של היריב על-ידי שאר יחידות הגדוד.

פעולות הכיתור יעילות כשנקבע במדויק היכן נמצא עיקר כוח האויב, ובאם המצב מאפשר את ניתוק דרכי נסיגתו. במקרה הנדון מבודד האויב באיזור מצומצם; הוא מותקף ממספר כיוונים ומושמד תוך-כדי שיתוף-פעולה עם יחידות-הסיוע. פעולות היחידות בעת השמדת האויב המכותר חייבות להיות מהירות ונמרצות, כדי למנוע מהצנחנים אפשרות של התבססות בשטח התפוס על-ידם.

אם האמצעים של הגדוד-הממונע התגלו כבלתי מספיקים, נוקט המג"ד בפעולות שמגמתן להטיל הסגר על הצנחנים. ברור שהאויב ישאף להיחלץ מהכיתור בכל מחיר, ביצור לשם כך איגוד-כוחות כלשהו. לכן חשוב לגלות מבעוד מועד איגוד זה, את כיווני הפעולה המשוערים שלו, ומיקום היחידות